

Bijlage 2 Aanpassingen beschrijving samenwerking

Pagina 5

Omgevingsverklaring

De gemeente voert de regie op het proces van tot stand komen van de omgevingsvisie. In het hele proces vanaf 2021 tot 2024 werken partnerorganisaties, inwoners en ondernemers samen aan de integrale visie op de leefomgeving van Bernheze in 2040. We zijn er van overtuigd dat de toekomst van Bernheze afhankelijk is van de bijdrage van alle partners. De volgende stap is dat we een omgevingsverklaring sluiten. Daarmee bevestigen we met alle **lokale** partners in 2024 deze samenwerking. We spreken uit dat iedereen naar vermogen gaat bijdragen aan de realisatie van de gezamenlijke ambities.

Pagina 6

Integraal samenwerken en omgevingsverklaring

We zijn van mening dat de gemeente een goed schaalniveau is om alle ambities en opgaven van partners, inwoners en ondernemers samen te laten komen. Mede daarom voert de gemeente de regie over het proces van het tot stand komen van de omgevingsvisie. Daarnaast heeft de gemeente ook een eigen verantwoordelijkheden als een van de partners. We noemen dat ook wel netwerk-governance. In februari 2023 hebben de aanwezige partners van de derde dialogosessie de intentieverklaring getekend. In deze intentieverklaring spreken ze de intentie uit om samen te werken aan het opstellen en uitvoeren van de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie staan daarom ook ambities waar we als gemeente niet (primair) voor verantwoordelijk zijn. Deze ambities zijn wel integraal onderdeel van het gewenste toekomstperspectief. De ontwerp-omgevingsvisie is in co-creatie met (keten) partners opgesteld, wat betekent dat de verantwoordelijkheden gespreid zijn. Het waterschap gaat bijvoorbeeld over grondwaterpeil, de Rijksoverheid gaat over stikstofbeleid en de provincie gaat over natuurnetwerk Brabant en subsidies. Met het besluit van de gemeenteraad om de omgevingsvisie vast te stellen, betreft dit alleen die onderdelen van de omgevingsvisie die de bevoegdheden van de gemeente raken. Begin 2024 leggen we tijdens het festival van de toekomst de omgevingsverklaring voor aan al onze **lokale** partners. We vragen hen dan of ze zich willen inzetten voor de betere toekomst, zoals deze in de omgevingsvisie is beschreven.

Pagina 22

Omgevingsverklaring

Tegelijkertijd wil het college van B&W samen met de **lokale** partners een omgevingsverklaring afsluiten, waarbij ook de partners toezeggen met de ambities in de visie aan de slag te willen en toezeggen zich te zullen inspannen om de visie te realiseren. Het **college komt in de uitwerking in programma's** met de partners tot een beschrijving van een heldere rolverdeling. Immers voor het tot stand brengen van diverse onderdelen van de visie ligt het voortouw niet bij de gemeente maar bij andere partners. De gemeente voert wel de regie door besluitvormingsprocessen te faciliteren en integraal af te stemmen.

Pagina 23

Afwijken van de omgevingsvisie

De omgevingsvisie, door de raad vastgesteld, is in iedere geval bindend voor de gemeente. De **lokale** partners hebben met de omgevingsverklaring afgesproken zich te zullen inspinnen om de ambities uit de visie tot stand te brengen.

Pagina 26

Proces tot nu toe

De gemeenteraad heeft het college van B&W opgedragen een omgevingsvisie MET partners, inwoners en ondernemers te maken en afspraken te maken hoe we samen verantwoordelijk nemen voor de gewenste toekomst. De gemeenteraad van Bernheze is degene die conform de Omgevingswet de omgevingsvisie vaststelt en heeft getoetst of aan de opdracht van een rijk en intensief participatieproces is voldaan. De **lokale** partners committeren zich aan de ambities die in deze visie staan. **Bij de uitwerking van de visie in programma's worden zij** ook gevraagd welke rol en bijdrage zij willen leveren bij het realiseren van de ambities. Immers we zijn van elkaar afhankelijk hoe snel we de ambities voor 2040 realiseren.

Pagina 28 t/m 30

2.4 Rollen van samenwerkingspartners

Niet alleen de gemeente gaat werken volgens de Omgevingswet. Ook Rijkspartijen, provincies en waterschappen zijn als overheden gebonden aan deze wet. Het Rijk heeft de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld en gepubliceerd. Ook de provincie Noord-Brabant heeft een eigen omgevingsvisie en omgevingsverordening gepubliceerd. Bovendien moeten provincies aanvragen en meldingen uit het Omgevingsloket kunnen ontvangen en behandelen. Waterschappen moeten een projectbesluit kunnen vaststellen en meldingen uit het Omgevingsloket kunnen ontvangen en behandelen (bron: IPLO). 29 Deze bovenstaande partijen hebben wettelijke taken in relatie tot de Omgevingswet en de beschikking over juridische instrumenten. Andere partijen hebben deze wettelijke taken niet, maar zijn wel betrokken bij het opstellen van de omgevingsvisie. De partijen die hierin echt onmisbaar zijn voor de omgevingsvisie van Bernheze hebben wij partnerorganisaties genoemd. **Bij de uitwerking in programma's gaan we** in kaart brengen welke rol partijen vervullen in het netwerk en welke taken zij op zich nemen. In netwerken hebben actoren diverse rollen, die zij voor een belangrijk deel zelf bepalen, bijvoorbeeld budgethouder, kadersteller, participant, netwerklieder of coalitieleider. 'De budgethouder heeft de beschikking over financiële middelen (overheidsbudget, fondsen en vrijwillige bijdrage (in tijd en geld). De kadersteller stelt juridische kaders vast, dat kan publiekrechtelijk als privaatrechtelijk. De rol van participant draait om het vertegenwoordigen van een organisatie of achterban in het netwerk. Wij noemen de mensen die zo'n rol innemen ook wel grenswerkers, omdat ze opereren op de grens van de eigen organisatie en het netwerk. [...] Een netwerklieder is bezig met vele activiteiten die gericht zijn op de samenhang in het netwerk. Een netwerklieder is niet de baas, maar wel degene die de boel bij elkaar houdt en waar nodig stuurt. De netwerklieder moet het vertrouwen hebben van de andere partijen dat hij het netwerk – en niet zijn eigen organisatie – voorop stelt. [...] De coalitieleider is degene die een coalitie binnen het netwerk leidt. Hier komen twee rollen bij elkaar: die van projectmanager en die van coalitieleider. De coalitie zal altijd bestaan uit mensen die vanuit verschillende organisaties komen en iets willen bereiken en daarmee hun eigen belangen willen behartigen door mee te werken aan een opgave. Je werkt toe naar een bepaald resultaat volgend op de gezamenlijke ambitie van alle deelnemers. Dat maakt dat een coalitieleider veel meer stuurt dan een

regisseur' (Boommanagement, 2018). **Zie de bijlage III voor een overzicht van betrokken partners. Deze zal ook onderdeel zijn van de omgevingsverklaring.** De gemeente Bernheze werkt samen met buurgemeenten in diverse samenwerkingsverbanden, zoals de RNOB, de RES, openbaar vervoer, arbeidsmarkt, toezicht en handhaving (Omgevingsdienst). In deze formele en informele samenwerkingsverbanden bundelen we onze krachten en werken we het best mogelijke resultaat met een efficiënte inzet van mensen en middelen. Deze samenwerkingsverbanden zijn geen partner van de omgevingsvisie, maar zijn wel ingezet om de omgevingsvisies van de regio op elkaar af te stemmen. Zo worden bijvoorbeeld de omgevingsvisies gebruikt om in RNOB verband een ruimtelijk voorstel te schrijven voor de provincie en het rijk en te werken aan regiodeals.

Omgevingsverklaring: festival van de toekomst

Tijdens de dialoogsessies van 15 februari 2023 is, met de ondertekening van de intentieverklaring, de eerste stap gezet naar een omgevingsverklaring. Deze willen we **op 28 maart 2024**, met een festival van de toekomst, gaan ondertekenen. Met de omgevingsverklaring wordt door alle deelnemende **lokale** partijen de omgevingsvisie en het belang hiervan onderschreven. Alle partijen zetten zich in voor de uitvoering van **de overeenkomst** in de rollen die zij kunnen en willen pakken. Aan de omgevingsverklaring is een inspanningsverplichting verbonden met betrekking tot omgevingsprogramma's waarin we afspreken wie wat doet. Bijvoorbeeld: wie betaalt, wie faciliteert, wie de monitoring doet en hoe de juridische kaders er uit komen te zien.

2.5 De omgevingsverklaring

Omgevingsverklaring "omgevingsvisie leefomgeving Bernheze 2040"

'Samen vooruit!'

We werken samen aan een betere toekomst voor Bernheze. Inwoners, ondernemers en partnerorganisaties dragen hier allemaal aan bij. Iedereen vanuit zijn/haar verantwoordelijkheid en mogelijkheden. Daarom hebben we samen de Omgevingsvisie met de ondertitel "integrale visie van de partners op de fysieke leefomgeving Bernheze 2040" gemaakt.

Hiermee geven we richting aan onze projecten en acties, zodat we met een gemeenschappelijke visie werken aan de leefomgeving van Bernheze. De partners die op 28 maart 2024 hun handtekening zetten onder deze Omgevingsverklaring, spreken af samen de schouders te gaan zetten onder het realiseren van de ambities in de omgevingsvisie. In februari 2023 heeft u ook al een intentieovereenkomst symbolisch getekend. Deze omgevingsverklaring is hier een vervolg op.

De vertegenwoordigers van onderstaande lokale partnerorganisaties:

- **spreken uit dat zij de visie en de ambities, voor zover deze passen binnen de doelstellingen van de eigen organisatie, onderschrijven en we ons samen in gaan zetten voor de toekomst van Bernheze;**
- **spreken af dat iedereen zijn of haar rol pakt om de gewenste toekomst in de omgevingsvisie Bernheze 2040 in samenhang en door lokaal en regionaal te verbinden te realiseren;**
- **zorgen dat elk jaar een vertegenwoordiging uit de organisatie deelneemt aan de dialoogsessie omgevingsvisie, om de voortgang te bespreken, aanpassingen aan de omgevingsvisie in te brengen, bijvoorbeeld wanneer de actualiteit van maatschappelijke**

opgaven daarom vraagt en te ijken of de partners met de voorgestelde aanpassingen kunnen instemmen;

- spreken af samen aan de slag te gaan met programma's en uitvoeringsprojecten zodra budget beschikbaar is. Zo gaan we samen de ambities realiseren;
- gaan een inspanningsverplichting aan. We besluiten dus dat we ons samen inzetten voor de toekomst van Bernheze, zonder dat we elkaar ergens op afrekenen. Samen gaan we vooruit!;
- hanteren de volgende exitbepaling: indien een partner uit de omgevingsverklaring wil stappen dan dragen we zorg voor een gezamenlijk communicatie die we tijdens een dialoogsessie afspreken;
- stemmen er mee in dat de gemeente Bernheze de procesregie voert op de uitvoering van de omgevingsverklaring.

De volgende vertegenwoordigers van de partnerorganisaties

<Logo's>

verklaren dat zij zich inzetten voor een betere toekomst voor Bernheze.

<Namen>
